

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

اصول تربیت

تربیت اصولی

تألیف: ابوالقاسم کاوه

سرشناسه:

کاوه، ابوالقاسم، ۱۳۴۱ -

عنوان و نام پدیدآور:

اصول تربیتی و تربیت اصولی / تألیف ابوالقاسم کاوه.

مشخصات نشر:

ساری: آوای مسیح: ۱۳۹۳.

مشخصات ظاهری:

۱۱۴ ص

شابک:

۶۷۰۰۰ ریال: ۷-۸۲-۲۷۶۹-۹۶۴-۹۷۸

وضعیت فهرست‌نویسی:

فیا

موضوع:

راه و رسم زندگی (اسلام) -- مسائل متفرقه

موضوع:

راه و رسم زندگی (اسلام) - مقاله ها و خطابه ها

موضوع:

اخلاق اسلامی - مقاله ها و خطابه ها

پیشین:

۲۹۷/۷۲

وضعیت تکثیر:

۱۳۹۳ الف ۲ ی / ۲۵۸ BP

شماره چاپ: ۱

۳۴۳۴۱۱۶

ویراستار علمی:

سید ضیاء ظمی

صفحه آرای و طرح جلد:

عبدالله بنی زاده

ناشر:

آوای مسیح

نوبت چاپ:

چاپ اول، ۱۳۹۳

تیراژ:

۱۰۰۰ نسخه

چاپ و صحافی:

زارع- صحافی کپی پرینتر ساحل، خیابان خلیلی، ۹۲۷-۱۵۳-۰۹۱۱

هرگونه چاپ و تصویر برداری به هر شکل و تکثیر صفحات کتاب ممنوع می باشد.

نشر آوای مسیح: تلفن: ۰۷۰۳۲۵۸۷۰۷، فکس: ۰۳۲۶۰۴۵۵ (بخش این کتاب: ۰۱۵۱-۰۱۵۱)

|    |                          |
|----|--------------------------|
| ۸  | مقدمه                    |
| ۱۱ | افراط‌ها و تفریط‌ها      |
| ۱۳ | محبت                     |
| ۱۵ | نظم، غیظ یا خشم          |
| ۱۶ | توبه مستقیم یا غیرمستقیم |
| ۱۸ | حساسات و عاطفه با عقل    |
| ۲۰ | سکوت و تربیت             |
| ۲۱ | نگاه و تربیت             |
| ۲۲ | نگاه در روایات           |
| ۲۴ | خوش اخلاقی               |
| ۲۷ | شادی و آثار آن           |
| ۲۸ | فرزندسالاری یا پدرسالاری |
| ۳۰ | بلوغ و آثار آن           |
| ۳۳ | نقش مادر در فرزند        |
| ۳۵ | دوست و دوستی             |
| ۳۸ | تربیت تحمیلی و تقلیدی    |
| ۴۰ | الگوهای تربیتی           |
| ۴۱ | رسانه‌ها و تأثیرات آن    |
| ۴۲ | عزت نفس یا اعتماد به نفس |
| ۴۳ | سفارش بزرگان             |
| ۴۹ | نفس گرم و آثار آن        |
| ۵۱ | تربیت علوی               |
| ۵۵ | تربیت نبوی               |

|     |                         |
|-----|-------------------------|
| ۵۹  | ویژگی های آب            |
| ۶۱  | غرور و شخصیت در نوجوانی |
| ۶۴  | ادب و احترام و تربیت    |
| ۶۷  | مقاومت و تمرین          |
| ۷۰  | ایثار در تربیت          |
| ۷۲  | تواضع و تربیت           |
| ۷۴  | زبان و بیان             |
| ۷۷  | سلام و خواص آن          |
| ۷۹  | سود تربیت               |
| ۸۱  | موسیقی و آثار آن        |
| ۸۲  | بسیاری از عواقب آن‌ها   |
| ۸۶  | تقدیر آتی               |
| ۹۰  | تربیت و تجربه           |
| ۹۷  | کودکی و آثار تربیت      |
| ۱۰۱ | حلم و بزرگواری          |
| ۱۰۳ | آفت های تربیتی          |
| ۱۰۶ | پدر و فرزندان           |
| ۱۰۹ | تحقیر و کینه توزی       |
| ۱۱۲ | فهرست منابع             |

## مقدمه

یکی از موضوعاتی که در امر تربیت باید در نظر گرفته شود، ویژگی‌های فرد تربیت‌شونده است. فطرت و اخلاق هر فردی با دیگران فرق می‌کند، همچنان که شکل و شمائل هر کس با دیگری تفاوت دارد. خداوند هیچ کس را شبیه دیگری نیافرید نه خلْقاً و نه خُلُقاً.

بنابراین تربیت افراد هم باهم فرق می‌کند. اقتضای تربیت هر کس به گونه‌ای است و نمی‌توان همه را به یک روش تربیت کرد. با توجه به این مقدمه، گاهی این سخن را می‌شنویم که تربیت برای فلان شخص معنا و فایده‌ای ندارد و مثلاً او ذاتاً و خصلتاً فردی عصبانی است یا اینکه فرد دیگری انسان مسمومی و گنده‌گیر است یا دیگری عادتاً ساکت است و بی‌آزار یا دیگری ذاتاً شوی‌بمع است و خوش اخلاق.

در امر تربیت، باید ادا را سنجید و سپس به تربیت آن‌ها اقدام کرد. همان‌طور که نمی‌توان برای هر زمین کاشت، گندم، انار و گیلان را در یک زمین کاشت. هر چه در زمین عمل می‌آیند و هر کدام از آن‌ها باید زمینه‌ای مساعد داشته باشند.

می‌گویند جوانی به جای پدرش بر تخت پادشاهی نشست، بی‌تجربه ولی مغرور بود. وزیری کهنه‌کاری داشت که پسر و پسر پسر پدر بود. پادشاه جوان هر چه تصمیم می‌گرفت، وزیر بر حذرش می‌داشت و عواقب کار را به او گوشزد می‌کرد. پادشاه جوان برای اثبات کاردانی‌اش به وزیر و اینکه می‌داند چه می‌کند، دستور داد تعدادی گربه را طوری تربیت کنند که روی پاهایشان بایستند و شمع‌هایی روشن را روی دست و درازند. سپس ترتیب مهمانی مفصلی را داد؛ همه‌ی سران لشکری و کشوری، از جمله

وزیر، را به شام دعوت کرد. هرکس وارد مجلس می‌شد، منظره‌ای زیبا و جالب توجه و تحسین برانگیز می‌دید که به دستور شاه جوان در گوشه گوشه‌ی تالار گربه‌ها دست‌هایشان را بلند کرده و شمعی روشن روی دستشان بود. وزیر بعد از تمام شدن مهمانی از پادشاه خواست تا این مهمانی را یک بار دیگر نیز تکرار کند. شب بعد وزیر چند موش را در جیب خود گذاشت و نخی به پایشان بست و سر نخ‌ها را به دست گرفت و هنگام خوردن شام موش‌ها را به طرف گربه‌ها رها کرد، گربه‌ها با دیدن موش‌ها آنچه را که گریه بودند، فراموش کردند و به دنبال موش‌ها همه جا تاریک، گریه سر می‌زدند و در پی موش‌ها و وزیر که از کارش نتیجه گرفته بود، نزدیک شاه جوان رفت و به او فهماند که با تجربه‌تر است.

طبیعت گربه این است که هرگاه موش ببیند دنبالش بدود، هرچند خوب هم تربیت شده باشد. انسان‌ها هم از این قانون مستثنا نیستند، هرکس طبعی خاص دارد و به تناسب آن، می‌توان تربیتی خاص را برایش در نظر گرفت.

چون بود اصل گوهری قابل

هیچ صیقل نگو نیارد کرد

سگ به دریای هفتگانه مشوی

خر عیسی اگر به کعبه رود

این کتاب متشکل از نکاتی تربیتی است که در کلام ائمه است

معصومین (علیهم السلام) به وفور دیده می‌شود و سبک زندگی شخصی با

به کار بستن آن‌ها و براساس مبانی دین مقدس اسلام می‌تواند تغییر کند

همچنین می‌تواند فراراهی باشد تا انسان با الگوبرداری از سیره‌ی بزرگان

دین اسلام با کمال آرامش، و سلامتی جسمی و روانی به موفقیت‌هایی چشمگیر دست یابد.

گفتنی است که این کتاب مجموعه سخنرانی‌های بنده را در جلسات درس و بحث شامل می‌شود که جناب آقای سیدرضا فاطمی، از نویسندگان موفق در حوزه‌ی دینی و قرآنی، تهیه، گردآوری و ویراستاری کرده‌اند که از ایشان کمال تشکر و قدردانی را دارم.

بنده باید همچنین شکرگزار بزرگانی باشم که از خرمن دانش بیکرانشان گوشه‌ای را چیدم:

حضرت آیت الله ناصر مکارم شیرازی،

حضرت آیت الله جعفر سبحانی، و

حضرت آیت الله عبدالله جوادی آملی

که از خصلت متنی ایشان سلامتی، بهروزی و موفقیت را مسئلت دارم. در پایان، از همایونیان و طلاب عزیزی که با خواندن این کتاب بر بنده منت می‌نهند، تقاضای یکم این جانب را از رهنمودهای مفید خویش بی‌نصیب نگذارند.

ابوالقاسم کاوه